

Norsk Folkehjelp
Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Kvinne- og ungdomsrettigheter i Sør-Sudan
Statusrapport 2019
Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund

TUSEN TAKK FOR SOLIDARITETSSAMARBEIDET

Norsk Folkehjelps slagord er *Solidaritet i praksis*. Å ha en samarbeidspartner som Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund (Postkom), som bygger på de samme verdiene som oss, er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss og for å motivere oss til å gjøre et godt arbeid. Vi er stolt av og setter stor pris på det langsiktige samarbeidet med Postkom.

Gjennom samarbeidsavtalen (2017–2020) bidrar forbundet til vårt Norad-støttede utviklingsarbeid i Sør-Sudan. I samarbeidet er det fokus på rettighetene til kvinner og ungdom, et arbeid som gjøres i de fleste av landets delstater. Målet er å redusere kjønnsbasert vold, styrke de juridiske rettighetene, øke tilgangen til mikrokredittlån, og aktivisere ungdom innenfor sport og kultur og ulike kampanjer. Vi har det siste året i stadig større grad rettet oppmerksomheten mot opplæring i å drive kampanjevirkosomhet. Kampanjene er med på å skape økt oppmerksomhet og tilslutning i befolkningen, og vi ser gode resultater av dette for både kvinnene og ungdommen.

Selv om situasjonen i Sør-Sudan ikke lenger er raskt eskalerende, og en gjenopptatt fredsprosess er i gang, forblir landet i en humanitær krise. Mangel på styring er noe som preger folks hverdag. Lenge lå håpet i at formingen av den nye overgangsregjeringen skulle begynne 12. november, men dette har blitt utsatt i ytterligere 100 dager.

Postkoms støtte til det som er store utfordringer etter årevis med konflikt, vold, flukt og ødelagte levebrød utløser nye midler fra Norad, og sammen står vi så mye sterkere i dette viktige arbeidet. Postkom har i perioden også bidratt med støtte til andre av våre prosjekter. Vi takker for solidariteten og engasjementet, og ønsker dere lykke til etter sammenslåingen med Fagforbundet. Vi ser fram til å fortsette det gode samarbeidet.

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 200 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 40 land.

NORSK FOLKEHJELP OG POSTKOM I SØR-SUDAN

Norsk Folkehjelp har vært til stede i Sør-Sudan siden 1986. Støtten til det viktige sivilsamfunnsarbeidet har alltid stått sentralt, både under borgerkrig og konflikt og i mer fredelige perioder. I de siste 14 årene har Sør-Sudan gått fra konflikt til forhandlinger med Sudan, fra selvstendighet i 2011 og til ny borgerkrig i 2013. Landet er fortsatt preget av konflikt, sultkatastrofe og en alvorlig flyktningssituasjon. Vår tilstedeværelse og støtten fra Postkom er kanskje viktigere enn noen sinne i det som fortsatt er verdens nyeste stat.

Vårt overordnede mål i Sør-Sudan er å bidra til et stabilt og fredelig land der folk har innflytelse over utviklingen. Vi ønsker å styrke det organiserte sivilsamfunnet, slik at det kan påvirke myndighetene til å styre demokratisk og ivareta kvinnenes rettigheter.

I dag har Sør-Sudan vært en selvstendig stat i åtte år. Den siste borgerkrigen har ført til at anslagsvis 2,5 millioner mennesker har flyktet til naboland for å slippe unna krigens redsler. 1,9 millioner er internt fordrevne. Krigen har også ødelagt landbruket, noe som har ført til en enorm prisstigning på matvarer. Landet er i tillegg ofte rammet av tørke eller mye nedbør, som fører til flom. Dette får enorme humanitære konsekvenser for befolkningen. Over seks millioner mennesker – 61 prosent av befolkningen – lever i fare for ekstrem

sult, ifølge FN. I år vil Norsk Folkehjelp nå ut til rundt 200 000 mennesker med livreddende nødhjelp.

I Sør-Sudan er det fortsatt stor forskjell på menns og kvinners rettigheter og tilgang til ressurser. I et samfunn som ofte er preget av lokale stammelover og sedvaner har kvinnene mange barrierer å bryte før de kan delta på like fot med menn i det politiske og sosiale livet. Undersøkelser viser at kjønnsbasert vold, både i og utenfor hjemmet, er omfattende. At mer enn 80 prosent av kvinnene i landet er analfabeter, er også et alvorlig hinder for likestilling.

Programmet vårt omfatter flere delstater, og våre partnere jobber med å styrke kvinners rettigheter ved å mobiliseres kvinnegrupper, styrke rettsvernet for kvinner, og gjennomføre holdningskampanjer. Flere av kvinneorganisasjonene deltar også aktivt i fredsprosessen i Sør-Sudan. Ungdomsprogrammet fremmer ikke-voldelige måter å løse konflikter på, ved bruk av virkemidler som kunst og kultur. Felles for kvinnene og ungdommene er at de gjennom kampanjene når ut til befolkningen, og stadig flere blir engasjert i arbeidet deres.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp | **Trykk:** LO Media | **Foto:** Norsk Folkehjelp
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen

KAMPEN MOT KJØNNSBASERT VOLD

For sørsudanske jenter og kvinner er kjønnsbasert vold (Gender Based Violence, GBV) fortsatt den største trusselen mot deres trygghet og helse – i og utenfor hjemmet. I tillegg til å være rammet av krig og konflikt, er de også i stor utstrekning ofre for seksuell og kjønnsbasert vold. Ifølge FN-styrkene i Sør-Sudan har 70 prosent av de 1,3 millioner kvinnelige internflyktningene opplevd seksuell vold, fysiske overgrep og voldtekt.

Norsk Folkehjelps partnerorganisasjoner i Sør-Sudan gjør en stor innsats for å endre denne skremmende situasjonen. De jobber blant annet med mønstringer og holdningskampanjer i sosiale medier, og driver påvirkningsarbeid overfor myndighetene. De holder informasjonsmøter for ansatte i departementer, kommuner, skoler og politiet, der deltakerne også blir godt kjent med den delen av lovverket som omhandler kjønnsbasert vold.

Opplysningsarbeid og opprettelsen av GBV-klubber på skolene har gitt skoleelever og studenter en tryggere mulighet til å rapportere alle tilfeller av kjønnsbasert vold, både på skolen og i lokalsamfunnet sitt. Gjennom et mentorprogram på ti ulike skoler får unge jenter kvinnelige rollemodeller å se opp til under og etter utdanningen.

Våre partneres ulike programmer har økt mulighetene til å beskytte kvinner og jenter mot kjønnsbasert vold, og utviklet deres evne til å stå opp mot volden. Aktiv deltakelse i for eksempel spare- og lånegrupper og jordbruksarbeid utvikler sikkerhetsnett og bidrar til at kvinnene styrker sin stilling i samfunnet. De får økt selvtillit, og har nå råd til å betale barnas skolepenger av egen inntekt. Dette har endret manges liv, bedret mange familiers levekår og bidratt til bedre matsikkerhet.

FAKTA OM SØR-SUDAN

Styreform: **Republikk**
Hovedstad: **Juba**
Flateinnhold: **644 329 km² (Norge: ca. 385 000 km²)**
Folketall: **Ca. 10,2 millioner fordelt på 64 etniske grupper, 62 % av befolkningen er under 25 år**
Religion: **Animisme, kristendom og islam**
Språk: **Engelsk (offisielt), arabisk (sudanske varianter), regionale språk som dinka og nuer**
BNP pr. innbygger: **1600 USD (Norge: 72 100 USD)**
Gjennomsnittsalder: **18,1 år (Norge: 39,3 år)**
Mødreddelighet ved fødsel: **Høyest i verden**

NORSK FOLKEHJELPS PARTNERE

I Sør-Sudan samarbeider Norsk Folkehjelp med rundt 20 partnerorganisasjoner i det Norad-støttede kvinne- og ungdomsprogrammet. Bidraget fra Postkom går til dette arbeidet, og fem av de mest sentrale organisasjonene i samarbeidsavtalen er disse:

Anataban ble grunnlagt i 2016 av unge sørsudanske kunstnere som ønsket å uttrykke seg gjennom ulike former for kunst for å engasjere ungdom i spørsmål om fred og rettferdighet. De produserer teater, musikkvideoer og gatekunst for å påvirke politikerne til å få slutt på konfliktene i landet. Ana Taban betyr «Jeg er sliten». Organisasjonen har på kort tid blitt en akseptert og synlig ungdomsaktør i Sør-Sudan med sitt fredsbudskap.

Active Citizen South Sudan (ACSS) engasjerer og lærer opp kvinner og ungdom i freds- og demokratiarbeid. ACSS er en ungdomsledet organisasjon, og har aktiviteter over hele Sør-Sudan. De arbeider også for at sørsudansk ungdom som lever i flyktningleirer i Kenya skal få mer meningsfulle liv gjennom sports- og kulturaktiviteter.

Rumbek Youth Sports Association (RYSA) er en medlemsorganisasjon som ble etablert i 2012 med hovedmål å mobilisere ungdom til å bli mer samfunnsbevisst gjennom idrett. Gjennom fotball og basketball ønsker de å redusere spenningen for konflikt mellom ulike folkegrupper. Det er blitt dannet en fotballiga i Rumbek og 29 nærliggende landsbyer med rundt 50 lag, hvorav 15 er jentelag.

South Sudan Civil Society Forum (SSCSF) ble etablert i 2017 for å samle grasrota i arbeidet med de pågående fredsforhandlingene. SSCSF har siden vært en aktiv part i arbeidet med det nye fredsinitiativet High Level Revitalization Forum, og har på kort tid blitt en viktig aktør i fredsarbeidet. De bruker kampanjer som *South Sudan Is Watching* for å skape oppmerksomhet rundt arbeidet sitt.

Steward Women er en kvinneorganisasjon som ble etablert i 2009 for å jobbe med kjønnsbasert vold. I 2012 startet de et program for å gi flere kvinner juridisk hjelp i kjønnsrelaterte voldsaker (GBV). De har også sammen med landsbyledere vært sentrale i utarbeidelsen av familiedomstolens initiativ for å redusere og løse skilsmisssaker. I samarbeid med GBV-overlevende har Steward Women utarbeidet modellen Women Friendly Initiative (WFI). WFI bringer sammen GBV-overlevende slik at de får tilgang til nødhjelp, psykososial støtte og etablering av spare- og lånegrupper.

Norsk Folkehjelp og **Postkom** støtter samarbeidspartneres påvirkningsarbeid, ikke minst gjennom de mange og nyskapende kampanjene som **Anataban**, **SSCSF** og **Women's Coalition** har gjennomført. Andre partnere har organisert det de har kalt kampanjer, men har manglet kunnskap for å oppnå ønsket resultat. Norsk Folkehjelp og samarbeidspartnerne bestemte seg da for å bygge videre på erfaringene fra de vellykkede kampanjene.

Vi lagde en opplæringsmodul og organiserte et todagerskurs i kampanjearbeid. Deltakere fra 19 ulike organisasjoner lærte hvordan de skulle lage kampanjer med et overordnet mål, tydelig budskap og nye metoder for å nå fram til målgruppa. Etter kurset utviklet deltakerne to nye kampanjer i fellesskap. En viktig lærdom var at en åpen og imøtekommende kampanje, som får andre til å slutte seg til den, er mye viktigere enn det å ha sin egen organisasjons logo på materiellet. Det er budskapet i seg selv som skal stå i sentrum.

En av kampanjene var #MaMaraSakit, som betyr «ikke bare en kvinne» og vrir på det nedverdiggende uttrykket 'Mara Sakit' som ofte brukes for å undergrave kvinners makt og innflytelse – (hun er) bare en kvinne.

ENGASJER DEG

Du kan støtte samarbeidsprosjektet mellom Postkom og Norsk Folkehjelp ved å starte din egen innsamling. Gå inn på: minaksjon.folkehjelp.no eller bruk kontonummer 9001.08.76000

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt: Postkom v/Hans Fredrik Danielsen, tlf.: 951 63 392, hans.fredrik.danielsen@fagforbundet.no eller Norsk Folkehjelp v/Are Stranden, tlf.: 911 33 226, arest@npaid.org

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
Norsk Folkehjelp
PB 8844 Youngstorget
0028 OSLO. Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no